

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntö VN/21657/2020

LAUSUNTO ESITYKSESTÄ LANNOITELAIKSI

Kekkilä-BVB on perehtynyt odotettuun esitykseen uudeksi lannoitevalmistelaksi. Lain kohtien yhdenmukaistaminen uuden EU-lannoitevalmisteasetuksen kanssa tulee helpottamaan erityisesti sekä kotimaan että eurooppalaisilla markkinoilla toimivan lannoitevalmistajan toimintaa.

Uuden lain nimeksi on esitetty lannoitelakia, mikä on heikennys verrattuna lannoitevalmistelakiin, joka sen on tarkoitus korvata. Laissa nimenomaan säädetään lannoitevalmisteista, joista lannoitteet määritellään yhdeksi ja vain yhdeksi tuoteluokaksi. Näin lain esitetty nimi itsessään on harhaanjohtava.

4 § Määritelmät

Kasvualustan määrittelyminen myös muita lannoitevalmisteita mahdollisesti sisältäväksi on EU-lannoitevalmisteasetukseen verrattuna onnistunut muotoilu, mutta toisaalta seosten määritelmä kattaa edelleen myös kasvualustan, johon on lisätty muita lannoitevalmisteita. Myös muissa tapauksissa lannoitevalmiste saattaa täyttää useamman kuin yhden tuoteluokan vaatimukset, jolloin tulisi olla selkeä säädös siitä, miten tuoteluokka määräytyy.

Tuoteluokka Mekaaninen seos (blendi) sulkee nimityksellään pois muut kuin kiinteiden lannoitevalmisteiden seokset, joille ei näin löytyisi tuoteluokkaa. Kuitenkin on jo olemassa mm. nestemäisiä lannoitteita, joihin on lisätty biostimulanttivalmistetta. Nimitys Mekaaninen seos (blendi) on suora lainaus EU:n lannoitevalmisteasetuksen suomenkielisestä versiosta. Kuitenkin alkuperäisessä englanninkielisessä asetustekstissä käytetään termiä "Fertilising product blend", joka ei itsessään rajaa tuotteen olomuotoa, kun taas käännökseksi valittu "mekaaninen seos" näin tekee. Sanan "blendi" tuominen suomenkieliseen kansalliseen lakiin ei tuo mitään lisäarvoa, koska hyvä suomenkielinen termi "seos" siinä jo esiintyy.

Paikalla olevista maa-aineksista tehtävien kasvualustojen rajaaminen ulos lain piiristä on tervetullut muutos, joka helpottaa maa-ainesten kierrättämistä ja kestäväää toimintaa.

6 § Fosforin käyttö

Viher- ja ympäristörakentamisen fosforin säätely on epäilemättä tarpeen ympäristön pilaantumisen estämiseksi. Tarkempaa säätelymekanismia määritettäessä on kuitenkin tärkeää nähdä viherrakentamisen erot maanviljelyyn nähden. Viheralue rakennetaan tyypillisesti kymmeniksi vuosiksi ja suurin fosforikuormituksen lähde on eroosion mukana huuhtoutuva kiintoaines ennen kasvipeitteen

muodostumista. Kompostoitua jätevesilietettä sisältävien kasvualustojen fosforin kokonaispitoisuus saattaa olla korkea, mutta johtuen jäteveden saostuksessa kemiallisesti saostetusta fosforista sen liukoisuus saattaa olla erittäin pieni. Fosforikuormitusta arvioitaessa on erittäin tärkeää huomioida liuosen fosforin osuus ja hankkia tutkimustietoa jätevesilietekompostien fosforin liukenemisestä.

Lannoitelaki tai siihen perustuva asetus ei liene ilmeisin työkalu ympäristön kuormittumisen hallitsemiseksi, vaan sen olisi hyvä selkeyden vuoksi rajoittaa tuotteiden ominaisuuksiin ja niistä annettaviin tuoteselostetietoihin.

45 § Korvausvelvollisuus

Ankaran vastuun periaatteen soveltaminen lannoitevalmisteisiin on kohtuutonta ja asettaa kotimaiset toimijat eriarvoiseen asemaan ulkomailta toimiviin yrityksiin verrattuna. Ammattiviljely ei ole sellaista erityistä suojelua vaativaa toimintaa, johon ankaraa vastuuta yleisen lainsäädäntöperiaatteen mukaisesti voidaan soveltaa. Erityisesti viherrakentamisessa on hyvin vaikea nähdä sellaista tilannetta, jossa viherrakentaja tarvitsi tällaista erityistä suojelua.

Uuden EU-lainsäädännön yhtenä tavoitteena kuten myös kansallisena tahtotilana on löytää uusia kasvualustojen ja muiden lannoitevalmisteiden raaka-aineita. Uusien materiaalien käyttöönottoon liittyy selvästi suurempia riskejä ja niiden kehittämistä tulee esitetyn kaltainen ankara vastuu vaikeuttamaan merkittävästi.

Valmistajan velvollisuus osoittaa tuotteen kaikinpuoleinen virheettömyys myyntihetkellä korvausvelvollisuuden välttämiseksi on täysin kohtuuton. Lannoitevalmisteen valmistaja toimii hyväksytyin omavalvontasuunnitelman mukaisesti laadun varmistamiseksi, eikä tällainen päivittäinen laadunvalvonta kata kaikkia mahdollisia mm. biologisia tai kemiallisia laatudefektejä. Tuotteista otetaan tyypillisesti näytteet varastoon myöhempää tutkimusta varten, mutta niiden laatu myös muuttuu monen tekijän suhteen, eikä näytteen perusteella missään tapauksessa ole mahdollista luotettavasti osoittaa, että jopa kuukausia aikaisemmin valmistettu ja toimitettu tuote-erä ei ole sisältänyt jotain väitettyä virhettä.

Lisätiedot

Pekka Järvenpää
Materiaalienkehityspäällikkö
Kekkilä-BVB
pekka.jarvenpaa@kekila-bvb.com
0405 49 38 27